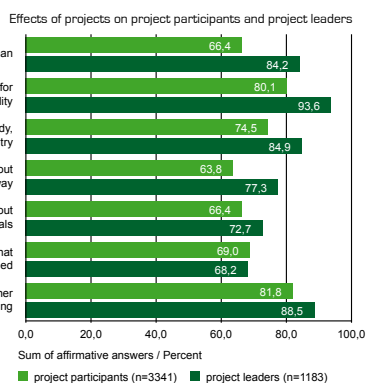

Mládež v akci Program, který funguje

Máte jasno ve své další vzdělávací nebo profesní dráze? Dokážete se efektivně zapojit do veřejného života v místě, kde žijete? Máte dostatečnou motivaci učit se cizím jazykům, rozumíte cizím kulturám a jste připraveni se kdykoliv sbalit a vyrazit do zahraničí na studia nebo za práci? Pokud si alespoň na jednu z těchto otázek nedokážete odpovědět rozhodným „ANO“, máme pro vás poměrně jednoduchou radu: Zapijte se do programu Evropské unie Mládež v akci.

jektů věří, že jsou po absolvování projektu připravenější studovat či pracovat v zahraničí a ještě o poznání více účastníků i vedoucích (80,1 resp. 93,6 %) si myslí, že se prostřednictvím projektu stali vnímavější k cizím kulturám, které spoluutvářejí evropskou kulturní rozmanitost.

Pozitivní dopady účasti programu jsou na základě zmíněného výzkumu prokazatelné ve všech čtyřech základních oblastech, které Mládež v akci usiluje rozvíjet: v účasti na veřejném a politickém životě, kulturní rozmanitosti, inkluzi mladých lidí s omezenými příležitostmi i v evropském občanství. Kromě toho si mladí lidé v programu osvojují další praktické dovednosti, jako je komunikace v cizích jazycích, schopnost pracovat na společné věci v mezinárodním týmu nebo sebejistě vystupovat na veřejnosti.

Tyto a mnohé další pozitivní výsledky a dopady programu Mládež v akci nastolují naléhavou otázku: Pokud nám skutečně jde o všestrannou kvalitu života mladých lidí, můžeme si dovolit, aby program Mládež v akci v příštím programovacím období přišel o své svébytné místo mezi evropskými vzdělávacími programy, jak navrhuje Evropská komise?

■ Josef Boček

Tento program podporuje neformální vzdělávání mladých lidí a těch, kteří s nimi pracují v mimoškolní oblasti. A jak ukazují výsledky rozsáhlého výzkumu, kterého se v letech 2010 a 2011 zúčastnilo téměř 3 500 mladých lidí a více než 1 200 vedoucích zapojených do projektů programu, je tato podpora jednoznačně efektivní a dobře zacílená.

Z připojeného grafu například vyplývá, že šest z deseti zapojených mladých lidí a sedm z deseti vedoucích projektů je přesvědčeno, že díky účasti v projektu programu Mládež v akci mají nyní jasnější představu o své vzdělávací i profesní dráze. Téměř tři čtvrtiny účastníků a 85 % vedoucích pro-

aktuality + zajímavosti

Startuje druhý ročník úspěšného školení „MůžeMe! měnit svět kolem sebe.“
Více informací na www.mladezvaki.cz/muzeme nebo www.facebook.com/muzememenitsvet.
Přihlašujte se do 27. 1. 2013.

Appetiser v Belgii (8.–12. 4. 2013)
Mezinárodní školení pro nováčky programu Mládež v akci. Přihlašujte se do 20. 1. 2013.

Tic Tac v Bulharsku (23.–29. 4. 2013)
Mezinárodní školení zaměřené na podporu projektů v rámci akce 4.3 programu Mládež v akci. Přihlašujte se do 3. 2. 2013.

European Citizenship Training Course (13.–19. 5. 2013)
Školení zaměřené na Evropské občanství. Přihlašujte se do 3. 2. 2013.

SOHO v Turecku (20.–24. 5. 2013)
Mezinárodní školení pro zástupce vysílajících a hostitelských organizací a mentory dobrovolníků EDS. Přihlašujte se do 3. 2. 2013.

Více informací ke všem školením najdete na www.mladezvaki.cz/skoleni.

Studium na lyceích ve Francii a v Německu
Do 15. února 2013 mají zájemci z řad středoškolských studentů možnost požádat o zařazení do výběrového řízení na tříletý stipendijní pobyt na lyceích v Dijonu a v Nîmes ve Francii.

Do 28. února 2013 lze podávat přihlášky do výběrového řízení pro dvojnárodnostní dvojjazyčné česko-německé studium na gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně. Podrobné informace jsou zveřejněny na stránkách Akademické informační agentury www.zahranici-stipendium.cz v sekci Nabídky pro studenty středních škol.

Nový katalog workshopů Grundtvig leden až srpen 2013

Každý zájemce starší 18 let se může jednou za tři roky zúčastnit neformální vzdělávací dílny v zahraničí s grantovou podporou z programu Grundtvig. Podívejte se na aktuální nabídku v katalogu, který je dostupný na www.naep.cz. Máte-li zájem o jeho tištěnou verzi, napište si o něj na grundtvig@naep.cz nebo si ho vyzvedněte ve vestibulu Domu zahraničních služeb.

CO najdete uvnitř

str. 2 > Švýcarsko-česká spolupráce SCIE-X-NMS^{ch} otevírá doktorandům další cestu do světa > Viliam Koliwoška ve Švýcarsku hledá cestu k výkonnějším počítačům

str. 3 > Jaké je to být mentorem dobrovolníka

str. 4 > Pohádky a příběhy v angličtině pomohly dětem poznat svět

str. 4 > Listopadová Praha hostila kontaktní seminář Partnerství Comenius Regio

str. 5 > Jak podpořit ukrajinskou komunitu vlastními nápady

str. 6 > Erasmus mě baví a inspiruje...

str. 7 > Social Impact Award. Šance i pro vás

str. 8 > Uzávěrky > Fotoreportáž z akce Let's jump together!

Švýcarsko-česká spolupráce

SCIEX-NMS^{Ch} otevírá

doktorandům další

cestu do světa

Jak program SCIEX funguje?

→ Stipendium mohou získat doktorandi nebo post-doktorandi, kteří působí na instituci účastníci se programu, a to v rámci projektů, jež zájemci předkládají společně se svými mentory. Mezi instituce, oprávněně zapojit se do programu, v ČR patří naprostá většina veřejných, státních i soukromých vysokých škol a ústavů Akademie věd.

→ Program rozlišuje mezi vědeckým pracovníkem v juniorské pozici (junior researcher – je jím doktorand či post-doktorand označovaný jako fellow) a vědeckým pracovníkem v seniorské pozici (senior researcher – mentor). Každý fellow má přitom k dispozici mentory dva, českého a švýcarského.

→ Základním předpokladem pro zapojení do programu je formulace projektu českým uchazečem, jeho domácím mentorem a vyhládnutým partnerem na švýcarské straně. Pak je teprve možné rozzebnout nezbytné byrokratické procedury a začít vyplňovat potřebné formuláře.

→ Podle loni přijatých pravidel se doktorand může do programu SCIEX zapojit nejdříve rok po získání předchozího akademického titulu, post-doktorand pak musí stihnout zahájit stáž do pěti

Jedním z mladých českých vědců, kteří využili nabídku programu SCIEX a vycestovali za zvýšením své kvalifikace do Švýcarska, je i sedmadvacetiletý Viliam Kolivoška, který získal doktorát v Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského Akademie věd ČR.

Již během svého předchozího studia na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a Vysoké škole chemicko-technologické přitom absolvoval řadu zahraničních pobytů a má zkušenosti z Německa, Rakouska, Francie nebo Maďarska. Se švýcarským výzkumným a vzdělávacím prostředím se ale vědec, který nyní působí na Bernské univerzitě, setkal poprvé. A byl mile překvapen.

„V porovnání s předchozími pobyty bylo vyplňování formulářů pro program SCIEX doslova hračka. Všechno potřebné jsem dal dohromady během jednoho nebo dvou dnů. Byrokratické překážky jsou dost nízké, zejména s ohledem na to, co člověk získá,“ popisuje začátek cesty za švýcarským pobytem Kolivoška. Pomohly mu přitom osobní vztahy obou mentorů. Švýcarský profesor Thomas Wandlowski totiž koncem 80. let pobýval v pražském Ústavu fyzikální chemie, domovské instituci Viliama Kolivošky. A jeho nadřízená Magdaléna Hromadová se s Wandlowským zná z pobytu na Georgetownské univerzitě ve Washingtonu.

V Bernu se nyní český post-doktorand zabývá výzkumem molekulových nanodrátů, které by jednou mohly vést k vývoji miniaturních elektronických součástek a sestavení výkonnějších počítačů. „Časem možná nahradíme křemíkové technologie,

Podobně jako Norsko se mezinárodní spolupráci ve vzdělávání nevyhýbá ani další významná evropská země, která není členem Evropské unie – Švýcarsko. Od roku 2009 tak funguje program SCIEX-NMS^{Ch} (Scientific Exchange Programme between the New Member States of the EU and Switzerland – Program vědecké výměny mezi novými členskými státy EU a Švýcarskem), který chce cca do roku 2016 přispět ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů, které existují po rozšíření unie mezi jejími členskými státy. SCIEX hodlá svého cíle dosáhnout posílením vědecké spolupráce mezi Švýcarskem a deseti novými členskými státy – Bulharskem, ČR, Estonskem, Litvou, Lotyšskem, Maďarskem, Polskem, Rumunskem, Slovenskem a Slovinskem.

let od získání doktorátu. Nově se program uzavřel pro ty fellows, kteří už jeho podporu využili.

→ Doktorandi mohou ve Švýcarsku v rámci svého výzkumného pobytu strávit šest měsíců až dva roky, v případě post-doktorandů je horní hranice o půl roku kratší. Během pobytu může stážistu ve Švýcarsku navštívit až třikrát i jeho český mentor, jemuž program vždy hradí maximálně pětidenní pobyt.

→ Výše grantu pro doktorandy může během dvouletého pobytu dosáhnout maximálně 105.000 švýcarských franků, post-doktorandi pak mohou na každý půlrok dostat zhruba 40.000 franků.

→ Uzávěrka pro podání přihlášek je pro zájemce z ČR každý rok 1. listopadu, výsledek žádosti se dozví v dubnu následujícího roku. Vycestovat do Švýcarska a zahájit tam svůj výzkumný pobyt mohli stážisté doposud prakticky kdykoli v dalších 11 měsících, v rámci deváté výzvy v roce 2013 lze však, s ohledem na plánované ukončení programu, očekávat představení přísnějších pravidel pro zahájení stáže.

Více informací o programu SCIEX včetně podrobného postupu při podávání žádosti o grant najdete na webu www.sciex.cz nebo www.sciex.ch, obracet se můžete i emailem na adresu czechia@sciex.cz.

O dalších vzdělávacích programech se pak dozvíte více na internetových stránkách Národní agentury pro evropské vzdělávací programy www.naep.cz.

Viliam Kolivoška ve Švýcarsku hledá cestu k výkonnějším počítačům

kteří se dnes v počítačích používají, něčím rychlejším a mnohem menším. Třeba technologiemi založenými na molekulách,“ popisuje význam své práce Kolivoška. „Aplikace našich poznatků do průmyslové výroby je však běh na dlouhou trať,“ přiznává otevřeně. Ale Silicon Valley podle jeho slov také nepostavili přes noc.

K úspěšnému zahájení švýcarského působení přitom Viliam Kolivoškovi pomohli kolegové z univerzity v Bernu. „Hned jak jsem přijel, dali mi do rukou klíče od téměř zařízeného bytu,“ pochvaluje si. „Jsou zde lidé z Japonska, Číny, Ruska nebo Íránu. V porovnání s nimi jsem po příjezdu do Švýcarska vůbec nezažil kulturní šok,“ říká také český výzkumník. Rady jeho kolegů mu také pomohly vypořádat se s nezbytnými formalitami – ať už na imigračním úřadě, v bance nebo u domácího. Taková nápomoc od kolegů není úplně běžná ani ve Švýcarsku, s při-

padnými problémy je ale vždy připraveno pomoci regionální středisko programu SCIEX.

Kolivoška si velmi pochvaluje národnostně pestré složení svého týmu. „Seznámíte se s lidmi z celého světa, poznáte jejich kulturu. Každodenní vzájemná blízkost pak samozřejmě vyústí v přátelství,“ popisuje výhody mezinárodního vědeckého projektu. Práce je sice náročná a někdy musí zůstat v laboratoři dlouho do noci, přesto si ale našel čas na poznání Bernu a okolí. Jeho pobyt ve Švýcarsku skončí v létě 2013, a tak si Viliam Kolivoška již plánuje budoucnost. „Pokud najdeme dost peněz v rozpočtu, chci pokračovat ve výzkumu i na Akademii věd. Jednou zaměřím třeba do průmyslu, zatím mě ale baví vědecká kariéra. Chci také předat své znalosti kolegům doma,“ dodává s úsměvem.

Školení mentorů dobrovolníků

Evropské dobrovolné služby

Být mentorem úplně cizímu člověku, často ze zcela odlišného kulturního a společenského prostředí, není právě jednoduché. Obnáší to spoustu nepředvídatelných situací, na něž se mnohdy ani nedá dobře připravit. A právě pro tyto lidi uspořádala Česká národní agentura Mládež ve dnech 23.–25. 11. 2012 školení, které jim mělo usnadnit jejich budoucí činnost. Akce začala v pátek odpoledne. Mezi námi byli jak již zkušené mentory, tak i nováčci – zájemci o mentoring. Pro dobrou spolupráci bylo důležité, aby se všichni seznámili. Na počátku proto proběhly krátké hry na zapamatování si jmen, a poté jsme se už mohli obrátit k samotné podstatě celého setkání.

Aby bylo možné vyřešit problémy, s nimiž se mentory setkávají v praxi, popřípadě by se mohli setkat, bylo nutné nejprve komplikace zjistit. Zároveň bylo pro školitele nutné zjistit, jaké jsou obavy mentorů, protože jenom jejich odhalení je možné s nimi bojovat. Také zde padly dvě důležité otázky: Co jsem si na školení přivezl? a Co bych si ze školení chtěl odvézt? V tomto duchu byl veden celý páteční večer.

Sobota se už věnovala mentoringu jako takovému. Účastníci se mohli seznámit s Evropskou dobrovolnou službou (EDS), její filozofií, pravidly a rolemi jednotlivých partnerů. Dopoledne byla také představena přímka EDS, v níž se mentory dozvěděli důležité body, z kterých se skládá doba, kdy dobrovolník vykonává EDS. Díky kreativním aktivitě se účastníci mohli od sebe navzájem inspirovat, jak se připravit například na příjezd dobrovolníka nebo ubytování, jak reagovat třeba na dobrovolníkovy narozeniny, oslavu Vánoc. Představen byl také tzv. koláč mentoringu, což je dokument, který obsahuje zdroje informací týkajících se mentoringu.

Navštívil nás také psycholog EDS David Svoboda, jehož se školení mentory mohli dotazovat, radit se s ním, nebo jen s ním sdílet své zážitky.

Každý blok školení byl protknut tématy, která si účastníci sepsali hned v první části pátečního odpoledne, ať už se jednalo o jejich obavy, problémy či očekávání. Jednotlivé body se školitelé snažili osvětlit, pomoci najít řešení nebo alespoň poradit. A aby byl program oživen, byly mezi jednotlivé bloky vloženy krátké hry, tzv. energizers.

Sobotní večer byl na individuální volbě každého účastníka. Možná byla večerní prohlídka Prahy, ale také nejrůznější kulturní akce.

Nedělní ráno bylo zpočátku trochu ospalé, ale brzy se školení rozjelo na plné obrátky. Mentory měli možnost vyslechnout zodpovězení dosud nevyřešených otázek, s nimiž na setkání přijeli a na něž se do té doby nedostalo.

Možná se mnoho z vás ptá, co je vlastně mentoring a kdo jsou mentory?

A proto použijí slova brožury Mentorná: jedná se vlastně o „individuální vztah mezi mladším menteem (dobrovolníkem) a pečujícím starším mentorem. Mentor dobrovolníkovi asistuje při akademickém, sociálním, profesním, či osobním rozvoji. Je to emocionální přátelský vztah, ve kterém mentor pomáhá dobrovolníkovi zorientovat se ve společnosti a kultuře, která ho obklopuje.“

Jaký by měl být mentor?

Koláč mentoringu – jaké zdroje a podpora jsou pro mentory k dispozici.

Po tomto bloku mělo nastat forum divadlo, ale nakonec zůstalo u diskuse ve skupinkách nad různými situacemi a jejich příklady. Zároveň měli účastníci školení za úkol nastínit jejich řešení a navrhnout přístup mentora, který se v nečekané situaci ocitne. Nejrůznější případy byly inspirovány jak Mentornou, tak osobními zkušenostmi účastníků.

Každý mentor aktivně spolupracuje se všemi zainteresovanými stranami.

Diskuse o roli mentora v projektu

Odpoledne mezi účastníky školení zavítali hosté. Jednalo se o mentory a bývalé dobrovolníky. Mezi nimi byli Nikola Zdraveski (Inex SDA), Anne-Lise Machaux (Krůček Svitavy, nyní mentor SAOP), Ania (Duha) a Karolína Kousalová (AFS, Voltra).

Diskuse nad přímkou mentoringu – co má v různých fázích projektu dělat mentor?

Další blok, následující po krátké přestávce, se týkal sestavení osobního plánu mentorů a plánu osobního rozvoje. Dotkl se také Youthpassu, mini-projektu a GTD. Účastníci se mohli opírat o tabulku klíčových kompetencí, myšlenkovou mapu klíčových kompetencí a akční plán. Školení bylo zakončeno společným hodnocením setkání.

Celé toto školení se neslo ve velice přátelském duchu. Myslím si, že každý z účastníků si zde mohl přijít na své, bez ohledu na to, zda na něj jel kvůli problémům, které se svým dobrovolníkem denně zažívá, nebo se jen (jako začátečník) chtěl seznámit s tím, o čem vlastně mentoring je, co obsahuje, a nabrat zkušenosti ostatních. Podle mě bylo toto setkání přínosem pro všechny, a to jak pro školené, tak i pro samotné školitele.

Marie Bláhová

Pohádky a příběhy v angličtině pomohly dětem poznat svět

Jedním z projektů, které v roce 2012 získaly Evropskou jazykovou cenu Label, byla i aktivita eTwinning základní a mateřské školy z Benešova na Blanensku nazvaná Story-Based English Teaching.

Mottem tohoto projektu bylo „Učme se anglickému jazyku prostřednictvím pohádek a příběhů z celého světa“. V oceněném případě šlo o příběhy ze čtyř zapojených zemí.

Děti z České republiky, Polska, Rumunska a Turecka nejprve vybraly příběh či pohádku, které by nejlépe reprezentovaly kulturu jejich země, a představily je přátelům, se kterými spolupracovaly v rámci eTwinningu. Partnerské školy pak měly za úkol každý příspěvek přečíst, přeložit do svého jazyka a prodiskutovat. A také splnit zábavné úkoly, které děti vedly nejen ke zdokonalení jazykových znalostí, ale i ke zlepšení práce s informačními technologiemi. Práce s pohádkami a příběhy z jiných zemí navíc přiměla žáky k zamýšlení nad tím, proč je dobré respektovat odlišné kultury a způsob života v jiné zemi.

„Vyučovat jazyk ve spojení s počítačovou technikou se nám velmi osvědčilo,“ říká benešovská koordinátorka projektu Marie Švancarová. Pochvaluje si také možnosti, jež nabízí aktivita eTwinning, umožňující evropským školám a jejich učitelům i žákům spolupracovat na dálku, prostřednictvím moderních technologií. „Kromě výrazného posunu v komunikaci v angličtině jsme u dětí zaznamenali inovativní způsob využívání informačních nástrojů ve spojení s cizím jazykem. Práce na mezinárodním projektu byla pro žáky bezesporu velkou motivací při studiu řečí,“ dodává koordinátorka.

Podle jejích slov to byly především přirozený a skutečný kontakt s cizím jazykem a jeho využití při dorozumívání se s vrstevníky z různých evropských zemí, co zbavilo děti obav z komunikace a přivedlo je k vnímání cizího jazyka jako přirozené součásti života. „Prostřednictvím nového přátelství si děti také uvědomily odlišnosti v kulturách různých zemí, které je třeba respektovat. Práce na mezinárodním projektu navíc přinášela mnoho inspirativních a zábavných prvků, bez kterých si dnes již výuku řečí na naší škole nedokážeme ani představit,“ popisuje

své zkušenosti Marie Švancarová.

Pro školu v Benešově, který má zhruba 600 obyvatel, bylo velkým přínosem i to, že díky práci na projektu se jí od rodičů dostalo vítané technické i materiální pomoci. „Pro mě i kolegy je velmi cenná také skutečnost, že jsou iniciativy v oblasti jazykového vzdělávání sledovány, podporovány a následně takto oceňovány, což je pro nás příjemným poděkováním za vynaložené úsilí a samozřejmě velkou motivací pro další práci,“ dodala Marie Švancarová po převzetí Evropské jazykové ceny Label.

Lucie Laitlová, NAEP

Listopadová Praha hostila kontaktní seminář Partnerství Comenius Regio

Pražský hotel Don Giovanni hostil od 14. do 17. listopadu 2012 na tři desítky účastníků mezinárodního kontaktního semináře pro Partnerství Comenius Regio. Do této aktivity se mohou zapojit krajské úřady nebo obce, které pak na sebe navazují školy či jiné vzdělávací organizace. Kontaktní semináře obvykle slouží k tomu, aby se setkali potenciální žadatelé o projekt, kteří by se jinak hledali jen těžko – a nejinak tomu bylo i v případě pražského semináře.

Téma podzimní akce bylo Education of Disadvantaged Groups (Vzdělávání znevýhodněných skupin) a pro účastníky byl připraven opravdu náročný pracovní program. Otevřely jej odborné přednášky specialistů na vzdělávání znevýhodněných skupin, doplněné o konkrétní příklad úspěšně realizovaného projektu, do kterého se zapojili i partneři z ČR. Naším cílem bylo, aby si každý na semináři našel partnera pro projekt, a proto jsme nejprve naplánovali workshopy, na kterých si účastníci mohli najít zahraniční kolegy s podobnými zájmy. V navazujících tvůrčích dílnách pak měli potenciální partneři možnost zamýšlený projekt Partnerství Comenius Regio podrobněji rozpracovat.

Závěrečnou fází kontaktního semináře pak zabra- la přednáška, která se zabývala správným vyplněním žádosti o projekt a radami pro sestavení jeho rozpočtu. Účastníci, kteří v plánování projektů pokročili nejdále, je pak v krátkých prezentacích představili svým kolegům. A co dodat závěrem? Náš zdánlivě neskromný cíl, aby si pokud možno každý našel zahraničního partnera, se téměř podařilo naplnit. Většina účastníků odjžděla z Prahy nejen s nově nabytými informacemi, ale také kontakty na kolegy, díky kterým se již nyní těšíme na úrodu nových zajímavých projektů zaměřených na vzdělávání znevýhodněných skupin.

Kontaktní semináře, které v průběhu roku pořádají jednotlivé národní agentury zemí zapojených do Programu celoživotního učení, jsou oblíbeným způsobem, jak najít zahraničního partnera. Seminář je vlastně zvláštní typ přípravné návštěvy, na kterou je možné získat grant, zúčastnit se ho mohou zástupci institucí, jež se chtějí zapojit do programu Comenius. Aktuální nabídku seminářů najdete na webu www.naep.cz v sekci Přípravné návštěvy.

Lukáš Andree, NAEP

Jak podpořit ukrajinskou komunitu vlastními nápady

První prosincový týden už na Prahu udeřily mrazy a v prostorách Domu národnostních menšin nedaleko stanice I. P. Pavlova se pomalu schází parta mladých lidí. Ačkoliv jsou mi některá jejich slova povědomá, na konverzaci by to nebylo, a tak raději zkouším osvědčené anglické „Hello!“. Načež se mě ujímá Andrij Donets, hlavní lektor projektu, jehož název je skoro tak dlouhý jako lány obilí na Ukrajině – „Organizování a provádění mezinárodních mládežnických aktivit pro mladé lidi s přistěhovaleckou zkušeností“.

Pomoc v komunitách

„Celé to začalo v roce 2011 na Ukrajině během velkého mezinárodního setkání imigrantů z různých zemí. Účastníci sami přišli s tím, že mladí lidé nejsou příliš aktivní ve svých komunitách a že by s tím bylo dobré něco udělat,“ popisuje Donets první impulzy pro vznik tohoto projektu. „Hlavním cílem je rozvinout kompetence mladých lidí a seznámit je s politikou mládeže v Evropské unii i mimo ni. Aby mohli participovat v místních komunitách, je také důležitá mezikulturní komunikace,“ vyjmenovává zkušený pracovník s mládeží to, co se tu účastníkům snaží předat.

Příchozích neustále přibývá, a tak se ptám Bohdana Rajčince, zástupce pořadající organizace Ukrajinská iniciativa v České republice (UIČR), kolik lidí přijelo a odkud. „Celkem je tu 24 převážně studentů z osmi států – Bělorusko, Moldávie, Česko, Srbsko, Estonsko, Bulharsko, Rumunsko a Ukrajina.“ Buď sami účastníci, nebo jejich rodiče, jsou ukrajinští emigranti. To vysvětluje, proč se tu nemluví například anglicky, když se účastní zástupci tolika států, které nemají stejný úřední jazyk.

jednání s úředníky vždy snadné. S tím velmi pomohli právě trenéři se zkušenostmi z mezinárodních projektů.

Jde to i bez velvyslanectví

Předtím než končí přestávka, zmiňuje vysoký černovlasý muž ještě jeden velký přínos pro Ukrajinskou iniciativu a vůbec pro celé ukrajinské kulturní zázemí v České republice. „My budeme moc rádi prezentovat úspěch v podobě tohoto projektu. Třeba když půjdeme na ukrajinské velvyslanectví, které neumí nic udělat, nemá ty možnosti a nemá ani tu podporu z Ukrajiny, můžeme říct, podívejte, lze to dělat i takhle.“ Organizátorům se díky Programu Mládež v akci podařilo získat finanční podporu ve výši 20 289 Eur na projekt zaměřený na vzdělávání a vytváření sítí se sousedními partnerskými zeměmi (akce 3.1.2).

Ačkoliv nezvoní jako ve škole, tady se učí neformálně, přestávka končí a program pokračuje. Slova a fixu se ujímá Miroslav Hočak, druhý lektor a odborník na téma migrace. Nejprve vysvětluje principy historických pohybů obyvatelstva od konce 19. století, pak rozděluje práci do malých skupinek.

1, 2/ Sešlo se na 24 účastníků z osmi států – Bělorusko, Moldávie, Česko, Srbsko, Estonsko, Bulharsko, Rumunsko a Ukrajina.

nitě, tak aby s tím mohli něco dělat, než by jen seděli a čekali, co se stane. A tady se naučí jak“.

Prezentace projektů jsou proto velmi očekávaným blokem v programu. Všichni si sesedají ve skupinkách do kruhu a začíná první tým. Autoři mezinárodního divadelního projektu si kladou za cíl odtáhnout mladé lidi od počítačů zpět do reálného světa, a to pomocí re-inscenace klasické divadelní hry do moderní podoby. Druhý ze šesti projektů, taktéž mezinárodní, je letní tábor na Ukrajině. Měl by návštěvníkům pomoci zvýšit sebevědomí a umožnit se setkat s podobně naladěnými lidmi, ale také s významnými osobami napříč odvětvími, jako sport či politika. Když skončilo kolečko představení všech nápadů, uvědomil jsem si, že prezentace vůbec neproběhly ve stylu nějaké televizní či zábavné show. Vlastně to bylo spíš velmi faktické představení, po kterém následovala vlna připomínek a doporučení jak od kolegů, tak od trenérů. Bylo vidět, že jim na realizaci opravdu záleží.

„Nejprve jsem se obával, jestli ty, kdo přijedou, bude téma práce s mládeží s přistěhovaleckou historií vůbec zajímat, ale jsem velmi mile překvapen.

Těm děkám skončil v sedm program a oni si

3, 4/Každý účastník má před sebou teď vlastní projekt
5, 6/„Třeba když půjdeme na ukrajinské velvyslanectví, můžeme říct, podívejte, lze to dělat i takhle.“

Během půlhodiny mají všichni pomocí informací z internetu připraveno shrnutí migrace na jednom kontinentu nebo ve vybraném státu.

Smysl je ve vlastních projektech

To je však jen malá část z toho, co se účastníci během deseti dnů mohli dozvědět a naučit. Na úvod bylo kromě seznamovacích aktivit věnováno hodně prostoru postavení přistěhovatele a občana v EU, rovným příležitostem i možnostem, kde a jak se mohou mladí lidé zapojit. Diskuzi s promítáním tu vedl také Benjamin Tallis, který se na univerzitě v Manchesteru zabývá mezinárodní politikou. Ale především, jak říká se zápletem Donets, „cílem je připravit je na to, aby sami mohli vytvářet vlastní projekty. Když identifikují problém v jejich komu-

dělali vlastní prezentace a byli tu dvakrát do jedné. Naopak se naplnilo moje přání, že čím jsou země dál od EU a čím méně jsou bohaté, tím nají větší nadšení a lepší přístup k věci,“ vzpomíná na své obavy Bohdan Rajčinec. Ze strany organizátorů však bylo potřeba nepolevovat v úsilí při domluvě s účastníky. Aby z počátečního nadšení nesešlo, stálo to realizační tým desítky e-mailů. Díky tomu přijel dostatečný počet mladých lidí, kteří mají motivaci ve své komunitě něco změnit. „V tuto chvíli doufám, že do začátku února 2013 (termín pro přihlášení projektů) jejich zápal pro věc neklesne a po návratu dokončí své projekty,“ uzavírá rozhovor Andrij Donets, kterému na šedé mikině září samolepka „vyslanec míru pro mládež“.

■ Igor Kytka

Erasmus mě baví a inspiruje...

Marek Šula

Od začátku prosince bylo možné hodnotit příspěvky v našem Erasmus Facebook Adventním kalendáři. A kdo si letos odnesl ocenění? První místo obsadil student Univerzity Karlovy v Praze Marek Šula za knihu **Římské ozvěny**, druhý skončil jeho kolega Jiří Volák s příspěvkem **Výšeč** o pobytu v Laponsku a třetí cenu si odnesl Petr Krejčí z Vysoké školy Báňské – Technické univerzity Ostrava za esej **Začalo to náhodou**. Udělili jsme i zvláštní ocenění, které získala Lenka Štukhejlová z Univerzity Jany Evangelisty Purkyně, která vytvořila plakát **Czech Icons**.

Marka Šulu inspirovala k napsání knihy italská studentka, chuť psát mu dodaly i zážitky z Apeninského poloostrova.

» **Proč jste se rozhodl vydat knihu o studijním pobytu Erasmus?**

« Za vydáním knihy stojí souběh více okolností. Jednak jsem byl inspirován podobným počinem jedné italské studentky, která napsala knihu o Erasmusu v Krakově. K tomu se přidaly skutečnosti, že jsem po návratu z Říma měl dostatek volného času, díky inspirujícímu italskému prostředí zajímavý námět a v neposlední řadě i chuť nějakým způsobem ztvárnit nezapomenutelné zážitky.

» **Proč jste si vybral právě Itálii?**

« Řeknu-li to zjednodušeně, tak člověk může být při výběru země veden dvěma typy úvah: Buď přemýšlí racionálně a vybírá pouze podle toho, pobyt v jaké zemi mu nejvíce přinese po stránce studijní a profesní. Anebo se rozhoduje také podle svých pocitů a kromě studijního přínosu bere v potaz také ostatní aspekty života v dané zemi. A právě možnost strávit rok života v příjemném středomořském podnebí, obdivem k italské historii, zálibou v italském jazyce a chutí poznat jižanský styl života

Právě tak zněl podtitul letošního, již čtvrtého ročníku soutěže Erasmus Label, kterou vyhlásil Dům zahraničních služeb/Národní agentura pro evropské vzdělávací programy. Tentokrát jsme dali prostor všem účastníkům programu Erasmus, své příspěvky mohli posílat až do konce října. A zájem byl opravdu veliký, dostali jsme na osm desítek originálně ztvárněných příběhů či zážitků. V soutěži se sešly koláže, fotokoláže, eseje, fotopříběhy, videa hraná i dokumentární, deníčky, blogy a také dvě knihy a jedna píseň.

A protože nám dorazilo mnoho opravdu povedených příspěvků, rozhodli jsme se, že na facebookovém profilu Erasmus & spol. zveřejníme nejen ty vítězné.

jsem byl v mých úvahách veden já osobně. Současně jsem se snažil maximálně využít i všech přínosů, které mi pobyt v Římě nabídl po studijní stránce a musím říci, že této volby v žádném případě nelituji.

» **A co Vaše italština?**

« Ačkoliv jsem ji na slušné úrovni ovládal již před odjezdem, v průběhu pobytu v Římě se ještě výrazně zlepšila a i díky tomu jsem mohl mj. zastávat pozici tlumočnicka na čtyřdenní česko-italské konferenci o pracovním právu a zaměstnanosti. V současné době se snažím udržovat italštinu alespoň na takové úrovni, abych byl stále schopný se bez problémů domluvit a případně ji mohl využít i při pracovních příležitostech.

» **Můžete srovnat úroveň výuky v Itálii a ČR?**

« Výše rozhodně stavím úroveň vzdělávání v ČR, alespoň co se týče právnických fakult UK a La Sapienzy. Největší římská univerzita se potýká hlavně s nedostatkem kapacit a vyučujících, dosti pokulhává také organizace výuky. Zarážející je úzká nabídka kurzů cizích jazyků, italští studenti o ně velký zájem neprojevují.

» **Jaký je Váš nejsilnější zážitek ze studijního pobytu?**

« Velmi silným zážitkem byly hned první dny po příletu do Říma, kdy jsem se ocitl naprosto bez cizí pomoci a musel si hledat ubytování, což konkrétně v římských podmínkách stojí hodně času a úsilí. S odstupem času to беру jako výjimečnou životní zkušenost a zkoušku zároveň a dnes na to již mohu vzpomínat s úsměvem.

» **Co Vám studijní pobyt přinesl?**

« Jsem zastáncem názoru, že přínos studijního pobytu je třeba posuzovat ve dvou rovinách. Tou první je rovina studijní a profesní – získal jsem podklady pro mou diplomovou práci, nahlédl do systému italského práva a věřím, že toto spolu se znalostí italského jazyka mi do budoucna může usnadnit uplatnění na trhu práce. Neméně důležitým, a jak osobně rád zdůrazňuji, že možná ještě důležitějším je přínos po stránce nabytých životních zkušeností. Člověk se ocitne v novém prostředí, musí sám řešit veškeré problémy, potká nové lidi, setká se s jinou kulturou a jiným náhledem na svět – to vše pomáhá utvářet osobnost člověka do budoucna.

» **Jak jste trávil volný čas?**

« Bohatý program pro všechny zahraniční studenty připravovala organizace ESN (Erasmus Student Network), skládající se z italských studentů, vesměs již se zkušenostmi se studiem v zahraničí. Náplní takového programu byly výlety po celé Itálii, promítání italských filmů, procházky s průvodcem po Římě, diskotéky i sportovní aktivity, kromě toho jsem velmi často jezdil s přáteli k moři, které je asi hodinu cesty z centra města.

» **Na co nejraději vzpomínáte?**

« Rád vzpomínám na chvíle strávené s mými přáteli, na pocit pohody a bezstarostnosti, který už, obávám se, v takovém rozsahu nezažiji. Jinak ale musím říci, že velice rád vzpomínám na celý pobyt a nevybavuji si nic, co bych z mé paměti raději vymazal.

» **Pomohla Vám zahraniční zkušenost v hledání zaměstnání?**

« Záleží na úhlu pohledu – italštinu sice v současném zaměstnání nepoužívám, ale jsem přesvědčen, že jsem na trh práce vstupoval v nesrovnatelně lepší pozici, než kdybych tuto zahraniční zkušenost za sebou neměl.

» **Jste i nadále v kontaktu s ostatními Erasmus studenty, se kterými jste trávil svůj studijní pobyt?**

« V kontaktu s nimi jsem, a to nejen s Erasmus studenty, ale i s ostatními, kteří trvale žijí v Itálii. Především přes internet, ale s několika z nich už jsem se setkal i osobně. Na druhou stranu jsem realista – i sebelepší přátelství vybledne, pokud není pár let doprovázeno pravidelným kontaktem a sdílenými zážitky, radostmi i starostmi.

» **Co byste vzkázal našim čtenářům, kteří se na Erasmus pobyt teprve chystají?**

« V první řadě určitě zvážit, co od zahraničního pobytu očekávají, a podle toho vybírat destinaci. Určitě bych doporučoval také vycestovat spíše s blížícím se koncem studia než na jeho počátku, mimo jiné i proto, že zahraniční pobyt velmi pomáhá uvědomit si, čeho chci v životě dosáhnout a jakým směrem se po studiích vydat. A v neposlední řadě prožít a užít si celý pobyt tak, abych na něj nevzpomínal jako na promarněnou příležitost a ztracený čas, ale jako na nejlepší rok v životě.

Alena Svobodová, NAEF

Social Impact Award.

Šance i pro vás

Víte, co mají společného pražští turističtí průvodci – bezdomovci, lidé kupující potraviny bez igelitových sáčků a děti, jež se starají o nemocné nebo postižené rodiče? Nikdo jim donedávna nevěnoval v podnikání příliš pozornosti. To se však změnilo díky týmům, které se přihlásily se svými projekty do prvního ročníku Social Impact Award (SIA) v České republice, soutěže podporující společensky prospěšné podnikání vysokoškoláků.

Soutěž vyhlášená na začátku ledna 2012 došla v polovině loňského listopadu do zdárného konce nejen pro organizátory, ale také pro samotné účastníky, a bylo tedy načase se zastavit a ohlédnout za událostmi uplynulých měsíců. Na tři dny, od 15. do 17. listopadu, se sjeli zástupci šesti týmů do Hubu (www.prague.the-hub.net), jediného pracovního prostoru na pražském Smíchově. V nenápadném bílém domě v Drtinově ulici se za malou vrátnici otvírají dvoupatrové prostory, kam lidé napříč odvětvími přicházejí pracovat, setkávat se či hledat inspiraci. To si během tří měsíců mohly zažít i týmy, které získaly členství jako součást výhry. „Díky kontaktům, které jsme tady získaly, máme nyní prostory pro naše volnočasové centrum,“ říká o přínosech Radka Vepřková, vedoucí projektu Superděti (www.superdeti.cz).

Během závěrečných tří dnů měli členové všech týmů možnost se znovu potkat a zhodnotit svou práci. „Je to dobrá příležitost pro identifikaci toho, na čem jednotlivé týmy potřebují zapracovat a kde mohou dostat otevřenou zpětnou vazbu,“ vyzdvihuje smysl závěrečného setkání jedna z koordinátorek SIA Lucie Frišová. „Taky tu mají možnost zastavit se a reflektovat posun i v osobní rovině, někteří třeba skončili školu, jiní moc nespí, nefunguje jim tým...“ Pro organizátory je to zároveň příležitost oficiálně zakončit jeden ročník a dozvědět se, co mohou vylepšit příště.

Kontakty a média – esence úspěchu

Po zahajovacím slovu Lucie Lankašové a Lucie Frišové, koordinátorek české soutěže, podpořil účastníky krátkým vystoupením i zakladatel Social Impact Award Peter Vandor. Na dlouhé a formální řeči si tu nikdo příliš nepotrpí, aby zůstal dostatek prostoru pro navázání kontaktů. Pro zájemce o sociální podnikání je to skvělá příležitost, jak si se skleničkou vína, nebo bez ní, popovídat s mladými podnikateli. Kromě vítěze národního kola – Podnikavá škola – a finalistů z týmu Dobrovolník² se slavnostního večera zúčastnili zástupci všech projektů postupujících do finále. Pro čtenáře Mozaiky přinášíme krátké představení projektů a přínos v soutěži Social Impact Award.

Tereza Jurečková mluví o zásadním momentu svého projektu Pragulic jako o štěstí. „Média se o nás začala zajímat, když byl náš projekt teprve na papíře. SIA vydala tiskovku, kde byl zmíněn i náš projekt, a médiím se zalíbil.“ Podle třináctileté dívky bylo téma „bezdomovci jako turističtí průvodci Prahou“ pro média velmi chytlavé. „Když jsme s kamarády přišli na zahajovací večer SIA, neměli jsme žádný konkrétní nápad. Po cestě domů nás na Andělu napadla ta myšlenka s bezdomovci,“ vzpomíná na začátky projektu studentka humanitních studií. Když se týmu podařilo vyhrát v hlaso-

vání veřejnosti, byl to podle Jurečkové závazek, že teď už to opravdu dotáhnou do konce. Od poloviny srpna mají zájemci možnost si na stránkách www.pragulic.cz objednat trasu, která vás provede příběhem průvodců – bezdomovců.

Inspirace za hranicemi

V České republice se soustavně prací s lidmi bez domova věnuje poměrně hodně organizací. Dětem, které se starají o nemocné nebo postižené rodiče, místo aby si hrály, téměř nikdo. To by ráda změnila Radka Vepřková projektem Superděti. Ten spočívá v inkluzivním zapojení této skupiny dětí mezi vrstevníky. „Superděti, jak jim psychologové přezdívací, mluví o tom, že momentem, kdy se tatínek vyboural v autě, jim skončilo dětství,“ popisuje Vepřková nejčastější příčinu zranění rodičů. Cílem projektu je vybudovat volnočasové centrum (Štefánikova 43a, Praha) pro rodiny s dětmi, kam by mohly docházet také superděti. Nebo se bývalé superděti mohly se svými zkušenostmi podílet na provozu centra. „Podobná společnost ve spolupráci s Červeným křížem funguje v Německu a docela jim to tam běží. Proto je pro nás teď důležité se zaměřit na komunikaci tohoto tématu,“ popisuje absolventka antropologie současné priority, jak přitáhnout k tématu větší pozornost a snad také nějaké investory.

Společensky prospěšné podnikání se nemusí zaměřovat pouze na služby. Projekt Bez obalu by rád oslovil komunitu lidí, kterým záleží na okolním dění a nejsou lhostejní, nebojí se měnit věci ve svém okolí k lepšímu. A to nejprve skrz prodej vážených, sypaných a rozlévaných potravin. Objednávka je možná prostřednictvím webových stránek www.bezobalu.org. Podle Lenky Soukupové má být název Bez obalu chápán v obou významech. Tedy sdělování informací přímo, tzv. bez obalu, za využití sociálních médií a plánovaného webového portálu a minimalizace obalových materiálů, které

zbytečně zatěžují životní prostředí. Umístění mezi prvními pěti týmy v SIA pro studentku se zájemem v mediálních a teritoriálních studiích znamenal ujištění, „že projekt jde správným směrem a má šanci uspět.“

Nenech ležet nápady v šuplíku

Zaujal vás některý z nápadů? Nebo si v šuplíku schováváte myšlenku na vlastní společensky prospěšný projekt, který byste rádi uskutečnili? Je načase s tím něco udělat. A Social Impact Award k tomu nabízí vhodnou příležitost. Druhý ročník startuje 7. února oficiálním zahájením v pražském Hubu. Od zahájení soutěže do uzávěrky pak máte tři měsíce, kdy pro vás budou připraveny zdarma nejrůznější workshopy a přednášky o společensky prospěšném podnikání, během nichž budete moci rozvíjet své projekty. Co můžete vyhrát? Vítěz v hlasování odborné poroty získá finanční podporu 4 000 eur, a 1 500 eur ten, kdo získá největší podporu veřejnosti. K tomu pět nejlepších týmů získá letní členství v Hubu a odborné konzultace. A to za pokus rozhodně stojí. ■ Igor Kytko

Tři dny, šest týmů a přehršel nových kontaktů

Uzávěrky

Podrobné informace najdete na:
www.eurodesk.eu a www.naep.cz

31. ledna 2013

Comenius – Asistentský pobyt a hostitelské instituce
 Leonardo da Vinci – Multilaterální projekty – přenos
 inovací www.naep.cz

1. února 2013

Leonardo da Vinci – Projekty mobility
 Erasmus – Organizace intenzivních jazykových kurzů
 EILC www.naep.cz

Program Mládež v akci www.mladezvacki.cz

Evropská nadace pro mládež (EYF) – podpora mezinárodních iniciativ mládeže www.eyf.coe.int/fej

6. února 2013

Program Kultura (2007–2013): Podpora kulturních
 akcí (Oddíl 1) www.programculture.cz

15. února 2013

Program celoživotního učení – Jean Monnet
www.naep.cz

21. února 2013

Projekty partnerství Comenius, Leonardo da Vinci,
 Grundtvig a Partnerství Regio Comenius
 Grundtvig – Workshopy
www.naep.cz

1. března 2013

Program Fulbright-Schuman www.fulbright.be

8. března 2013

Erasmus – Mobility studentů a zaměstnanců VŠ
 a VOŠ, Intenzivní programy www.naep.cz

15. března 2013

Aktion ČR – Rakousko – Semestrální stipendia
 a krátkodobá výzkumná stipendia a Habilitační stipendia
 pro postdoktorandy www.dzs.cz

28. března 2013

Grundtvig – Dobrovolnické projekty, Asistentské pobyty
 Studijní návštěvy pro odborníky ve vzdělávání
www.naep.cz

Stáže

31. ledna 2013

Stáž ve Světové bance www.worldbank.org

Stáž v Evropské komisi – administrativní
 nebo překladatelská ec.europa.eu/stages

1. února 2013

Stáž a studijní pobyt v Evropském parlamentu
www.europarl.europa.eu

15. února 2013

Překladatelská stáž v Evropském parlamentu
www.europarl.europa.eu

31. března 2013

Stáž v Evropském centru moderních jazyků (ECML)
traineeship.ecml.at

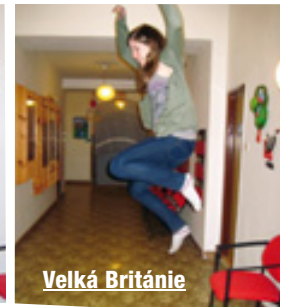
Stáž ve Výboru regionů www.cor.europa.eu

Stáž v Úřadu pro harmonizaci vnitřního trhu
 (obchodní značky a design) oami.europa.eu

Let's jump together

Ukrajina

Velká Británie

Videa, fotky, eseje i blogy – tím vším prezentovalo na 30 dobrovolníků a dobrovolnic své projekty a zážitky v soutěži EVS in my Hands. Slavnostní vyhlášení této soutěže pro dobrovolníky Evropské dobrovolné služby se konalo v rámci „Anuál EDS Meetingu“, tedy výročního setkání EDS dobrovolníků v k4klubu. Malou ochutnávku vám přinášíme v podobě části série fotografií Olena Glazkové nesoucí název Let's jump together, která v soutěži získala druhé místo.

„Už jste někdy slyšeli nebo četli o neuvěřitelné síle a energii Číňanů? Pokud by všichni Číňané v jednom okamžiku Vyskočili ze židlí, pohnuli by zemí z jejího obvyklého místa ve vesmíru. A můj fotografický projekt je o tomto. Ne o čínštině, ale o skákání, o lidech a snaze se změnit svět. Vytvára je puzzle ze 36 kusů. Každý kus skládačky je fotka skákajícího EDS nebo jiného dobrovolníka. Myšlenka toho všeho je jednoduchá a stará jako tento svět. Pokud se budeme společně snažit dělat něco užitečného zadarmo, je možné změnit tento svět k lepšímu alespoň na chvíli. Hlavní věc je věřit tomu a vyzkoušet to.“

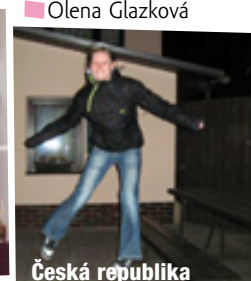
■ Olena Glazková

Německo

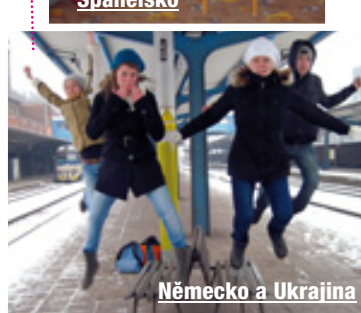
Španělsko

Německo
a Ukrajina

Česká republika

Německo

Německo a Ukrajina

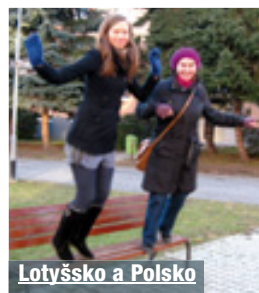
Německo

Rumunsko

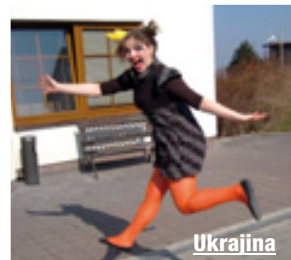
Česká republika

Lotyšsko a Polsko

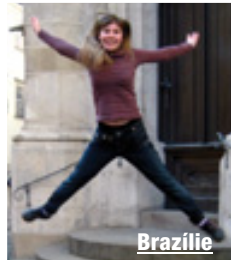
Německo a Ukrajina

Ukrajina

Česká republika

Brazílie

Rumunsko

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

EURODESK, Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 221 850 901, e-mail: eurodesk@mladezvacki.cz, www.eurodesk.cz, **Dům zahraničních služeb**, Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 221 850 100, E-mail: info@naep.cz, www.naep.cz, Redakční rada: Anežka Novotná a Adéla Přibylková (Eurodesk) a Jitka Valchářová (DZS), grafický návrh: Yvone Baalbaki, tisk: AF BKK, spol. s r.o., www.afbkk.cz, vychází s podporou MŠMT ČR a Evropské komise, odebrání bulletinu si můžete u nás bezplatně objednat, e-mail: naem@mladezvacki.cz